

Ольга Пономарь,
студентка 2 курсу, 2УМЛ групи
факультету філології та соціальних комунікацій
Бердянського державного педагогічного університету
Наук. керівник: О. П. Новик,
д. філол. н., професор (БДПУ)

СПЕЦИФІКА ХУДОЖНІХ ОБРАЗІВ У ЗБІРЦІ «УКРАЇНСЬКІ ПИСАННЯ» МИТРОФАНА АЛЕКСАНДРОВИЧА

Актуальність дослідження. Збірка «Українські писання» Митрофана Александровича наразі недостатньо вивчена українськими літературознавцями, хоча містить багатий матеріал для вивчення різних образів. Актуальність теми зумовлена необхідністю вивчення та переосмислення специфіки художніх образів «Українських писань» на сучасному етапі.

Метою роботи є дослідження специфіки художніх образів у збірці Митрофана Александровича «Українські писання».

Об'єктом дослідження є збірка «Українські писання» Митрофана Александровича.

Предметом дослідження є специфіка моделювання характерів героїв, монологи, діалоги.

У збірці «Українські писання» Митрофана Александровича калейдоскоп образів різних прошарків суспільства. Це і Антін Михайлович Танський та ченці із однойменної легенди «Антін Танський», і Хведченко Андрій Степанович та Сергій із оповідання «Три пани», і Сохвия Нестеренко та панич із твору «Пяниця», і жиди та прості селяни із оповідання «Де-що про жидів» та багато інших. Усі образи збірки можна об'єднати у певні системи, принципом поєднання яких є суспільні прошарки суспільства.

Майже в кожному оповіданні збірки автор подає образ простого селянина та пана. Постійно ці люди тим чи іншим взаємопов'язані між собою. У оповіданнях Митрофана Александровича прослідковується тенденція «погані пани – нещасні селяни», яка, можливо, пояснюється епохою, в якій жив та творив автор.

У легенді «Антін Михайлович Танський» Митрофан Александрович зображує пана як людину щедрого та здатного допомогти у скрутну хвилину бідним ченцям: «...ходила чутка про його щедрість і прихильність до віри православної...» [1, с. 8]. Але ця позірною доброта душевна була лише прикриттям. Без жодного докору сумління зміг пан обікрати ченців, які вірили йому, поважали, ніколи не заздрили його статкам, хоча самі збирали останнє, щоб вижити.

П'яничка Сохвия із оповідання «Пяниця», яка колись була гарною та роботящою, була також зачарована та обманута паничем. Він любив до нестями та клявся у вічному коханні, говорив: «... тільки й думки, що про тебе: цілий день, цілу ніч стоїш ти перед очима» [1, с. 52]. А потім, коли почуття згасли, а життя потребувало нових, панич під гаслом: «Зроблю все, щоб тобі гарно жилося», – перетворив життя дівчини на смерть із нелюбом.

Не залишив без уваги Митрофан Александрович і жидів у творі «Де-що про жидів». Дуже загадкові та лихі ці люди: «... один жид у три-чотири

годи знищив, запоганив, розбештував село, де тисяча або й більш ревізьких душ» [1, с. 103]. І вони не оминули можливості завдати горя селянам. Підступні та хитрі, доброзичливі та злопам'ятні водночас. Вони ніби безкорисно допоможуть матеріально бідному селянину, а потім силою заберуть з відсотками все те, що залишилося; здобудуть довіри, стануть найкращим другом, а потім встромлять ніж у спину, зненацька та неочікувано.

Ламає стереотипи щодо поганих панів Митрофан Александрович у оповіданні «Три пани». Хоча і «лютий дуже, лютий був Андрій Степанович» [1, с. 19], але доброту у його душі ще не повністю витіснило багатство. Нечасті випадки гарного ставлення до своїх робітників виділяє його з-поміж інших багатіїв, яких зобразив у своїй збірці автор. Андрій Степанович, не дивлячись на своє погане поводження з більшістю, допоміг Сергієві одружитися, виділив окрему хатину та гарну посаду. Це вказує на те, що вогник його справжньої, людяної натури ще десь тліє в глибині його серця.

Таким чином, система образів у збірці «Українські писання» Митрофана Александровича дуже різноманітна. Вона пронизана певними зв'язками, які поєднують персонажів, пояснюють вчинки та допомагають розкрити їхню сутність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрович М.М. Українські писання / Митрофан Миколайович Александрович. – Львів, 1895. – 112с.

Попівщя Вікторія,

студентка 1 курсу магістратури

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **В.В. Богдан,**

к.філол.н., доцент (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИЧНИХ ВІДНОШЕНЬ МІЖ ЧАСТИНАМИ ПРИЄДНУВАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Актуальність дослідження обумовлена потребою побудови нової синтаксичної теорії, яка не обмежується рамками речення, а бере до уваги поєднання компонентів тексту та, відповідно, розв'язує питання структури тексту, його внутрішньої та зовнішньої організації, особливостей внутрішньотекстових зв'язків, і зокрема приєднувального.

Мета роботи – дослідити взаємозалежність частин ПК і з'ясувати семантичні відношення між ними.

Методи дослідження: описово-аналітичний, порівняння, синтезу та трансформаційний; контекстологічного аналізу.

ПК – це складна синтаксична структура, яка складається з двох компонентів, перший з яких є базовим, а другий, підпорядкований базовому, розкриває його зміст, доповнює та уточнює.

Розглянувши смислові відношення між базовою частиною (БВ) і приєднуваною ми дійшли висновку, що першорядне значення для визначення семантично-синтаксичних відношень між частинами складних синтаксичних одиниць мають сполучні засоби. В основу визначення